

7/40931 GK 97

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 - 62272704
Konu : Soru Önergesi (7/40931)

12.03.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.777023 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Van Milletvekili Sayın Tayip TEMEL tarafından verilen 7/40931 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No.151 Çankaya/ANKARA

Faks No: (0312) 449 13 41

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Bilgi İçin:Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: (0312) 449 1338-36

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

Van Milletvekili Sayın Tayip TEMEL'e ait 7/40931 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) İran'a açılan Kapıköy Gümrük Kapımız 23.02.2020 tarihinde Sağlık Bakanlığı'nın görüşü ve İçişleri Bakanlığı'nın kararları çerçevesinde kapatılmıştır. Kapımızda tampon bölge olmaması nedeniyle karayolu ile temassız ticaret kapsamında herhangi bir işlem yapılamamıştır. Bu süreçte, Kapıköy Demiryolu Gümrük Kapısı insan teması olmaksızın ticaretin yapılabilirdiği tek seçenek olarak öne çıkmış ve ticaret demiryolu taşımacılığı kullanılarak lokomotiflerle vagonların ittirilip çekilmesi suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Akabinde, İçişleri Bakanlığı'na yayımlanan 03.06.2020 tarihli, 8751 sayılı Genelge ile İran'a açılan gümrük kapılarımız uluslararası yük taşımacılığına yeniden açılmıştır. Böylelikle, diğer gümrük kapılarımızda uygulanmakta olan sağlık ve güvenlik tedbirleri alınmak suretiyle ticari araç giriş-çıkışlarına yeniden izin verilmiştir. Bununla birlikte, İran'a açılan gümrük kapılarımızdan yolcu giriş-çıkışına yönelik kısıtlama ise devam etmektedir. (İkametgahı ülkemizde bulunan, öğrenci, misyon temsilcisi gibi yolcular İçişleri Bakanlığı Kararnamesi çerçevesince kısıtlamalardan muaf tutulmuştur.)

Bu kapsamda, salgının ülkemizde ve dünyadaki gidişatına göre başta Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu görüşleri ve Sağlık Bakanlığı tarafından verilecek olur ve İçişleri Bakanlığı'na alınacak karar çerçevesinde başta İran ile olan kara hudut kapılarımız olmak üzere komşu tüm kapılarımız yolcu ve küçük araç geçişlerine açılabilir olup bu husus ayrıca sürekli gündemde de tutulmaktadır.

Kapıköy Kara Hudut Kapısı şu aşamada büyük araç geçişleri için açık durumdadır. Ancak, İran tarafında yer alan Razi Kara Hudut Kapısı'nın modernizasyon sürecinin devam etmesi nedeniyle şu aşamada İran tarafından kaynaklı nedenlerden dolayı büyük araç geçişlerine imkan tanınmamaktadır.

Ayrıca Van ilimiz Kapıköy Kara Hudut Kapısı'nda ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için, kapının modernizasyonuna yönelik temel atma töreni 24.08.2016 tarihinde gerçekleşmiş ve mezkûr kapının açılışı 19.03.2019 tarihinde yapılmıştır. Toplam 70.465 m² alanda kurulan gümrük sahasında, 13.093 m² kapalı alan, 37.465 m² araç dolaşım alanı ve 8.083 m² yeşil alan bulunmaktadır. 2 giriş-2 çıkış olmak üzere toplam 4 giriş çıkış yolu ve 3 giriş-3 çıkış olmak üzere 6 muayene peronu bulunmaktadır. Modernizasyon projesi ile kapı hem yolcu trafiği hem de büyük araç trafiği için oldukça elverişli duruma kavuşmuş olup gümrük işlemlerinin daha sistematik ve düzenli bir şekilde yapılmasına imkan tanımıştır.

Yine kapıdan ticari faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik, İran tarafı ile düzenli aralıklarla gerek yerel gerek üst düzey görüşmeler yapılmakta olup hem yerelden gelen hem de gümrük idarelerinin talepleri İran yetkili makamlarına doğrudan iletilmektedir. Özellikle 2019 yılı içinde Sınır Ticaret Merkezi (STM) kapsamında İran'ın kapılara uyguladığı kota uygulaması yerelden gelen taleplere istinaden İran tarafı ile yapılan görüşmelerde kaldırılmış olup bu kapsamda diğer kara hudut kapılarımıza nazaran daha az kapasiteli olan Kapıköy Kara Hudut Kapısı'nın STM alanında yaşadığı kota problemi çözüme kavuşmuştur.

Diğer yandan, Kapıköy Kara Hudut Kapımızda ihracat/ithalatçılarımızın daha az bekleme ile gümrük işlemlerinin tamamlanabilmesini teminen 2015 yılında başlayan Türkiye İran Elektronik Veri Değişimi Projesi hayata geçirilmiştir. Söz konusu proje ile kapılardaki bekleme sürelerinin azaltılması ve risk profillerinin iki ülke arasında paylaşılması ile araç kontrollerinin daha az sürelerde tamamlanması amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, ülkemizde sınır ticaretine ilişkin uygulamalar 18/03/2016 tarihli ve 29657 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 25/01/2016 tarihli ve 2016/8478 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki “Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar” ile mezkûr Karara dayanılarak hazırlanan 13/12/2016 tarihli ve 29917 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2016/11 sayılı Tebliğ” kapsamında yürütülmektedir.

Geçmiş dönemde ortaya çıkan ihtiyaçlar, ilgili diğer mevzuatta meydana gelen değişiklikler, ilgili Bakanlıklar ve Valiliklerin görüş ve önerileri ile bölgedeki işadamları ve sivil toplum kuruluşlarının talepleri dikkate alınarak hazırlanan mezkur Karar yürürlüğe konulmuş olup söz konusu düzenleme ile;

- Sınır ticareti uygulamalarından daha fazla esnaf ve tacirin yararlanabilmesi için Karar kapsamındaki illerde en az iki yıldır yerleşik olma şartı bir yıla düşürülmüş,

- Sınır Ticareti Belgesinin geçerlilik süresi bir yıldan üç yıla, İthalat Uygunluk Belgesinin süresi ise 45 günden 90 güne çıkarılmış,

- Bölge ticaretinin canlandırılmasını teminen, sınır ticareti kapsamında yapılacak ithalata esas teşkil edecek olan İthalat Değer Limitleri, eski düzenlemede belirtilen miktarların %50’si oranında arttırılmak suretiyle, her bir komşu ülke bazında en fazla 150 milyon ABD Dolarına kadar olmak üzere yeniden belirlenmiş,

- İthalat Uygunluk Belgesi sahibi esnaf ve tacirin, belgede belirtilen tahsisatı aşmamak kaydıyla, bir ay içinde komşu ülkeden ithal edebileceği en fazla 50.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası’na kadar olan eşya değeri, 75.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasına kadar olmak üzere yükseltilmiş,

- Ayrıca, bürokratik işlemlerin azaltılması ve sınır ticaretinden yararlanabilme imkânlarının genişletilmesi sağlanmıştır.

Öte yandan, Bakanlığımız esnaf ve sanatkârların sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmekte ve bu doğrultuda ilgili kurumlar nezdinde girişimde bulunmaktadır. Bununla beraber Ülkemiz genelinde tüm esnaf ve sanatkârlarımızın E-Dilekçe ve CİMER sistemi gibi çeşitli başvuru kanalları veya bağlı bulundukları odalar aracılığıyla çeşitli kanallardan Bakanlığımıza iletmış oldukları talepler çalışmalarımızda değerlendirilmektedir.

Bilindiği üzere; her yıl çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında esnaf ve sanatkârlara %50 ve %100 faiz indirimli kredi imkânları sağlanmaktadır. Söz konusu imkânlardan esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerinin kefaletiyle yararlanılabileceği gibi bu kefaleti haiz olmaksızın doğrudan Halkbank’a başvurmak suretiyle yararlanabilmek de mümkündür.

Bu kapsamda, 24.12.2019 tarihli ve 1898 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı hükümleri çerçevesinde Van ilinde 2020 yılı içerisinde 6.926 esnaf ve sanatkâra toplam 302 milyon 601 bin TL tutarında Hazine destekli faiz indirimli kredi kullandırılmıştır.

Diğer taraftan 2021 yılında kullanılacak faiz indirimli kredileri düzenleyen 28.12.2020 tarihli ve 3340 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı çerçevesinde ise Ocak ayı sonu itibarıyla 2021 yılında Van ilinde 112 esnaf ve sanatkârimize toplam 13 milyon 333 bin TL

tutarında faiz indirimli kredi kullandırılmıştır. Söz konusu uygulama ile esnaf ve sanatkârlarımızın finansmana erişimleri kolaylaştırılmış ve rekabet güçleri korunmuş olmaktadır.

Öte yandan, Van ilinde 11.03.2020-31.01.2021 tarihleri arasında açılan/kapanan esnaf ve sanatkâr işyeri ile şirket/işletme (anonim şirket, limited şirket, kollektif şirket, komandit şirket) sayıları aşağıda tablo halinde belirtilmiştir.

	Esnaf ve Sanatkâr İşyeri		Şirket/İşletme	
	Tescil	Terkin	Tescil	Terkin
Van İli	2.664	623	668	177